

ЗВІТ
ПРО ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ
АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ
у рамках навчального візиту міжнародного проєкту AMUSE за
програмою Erasmus+ KA2 CBHE
Бабенко Олени Михайлівни
Університет Осло, Норвегія
5 січня – 9 січня 2026 року

1. Мета та зміст участі у Програмі академічної мобільності.

Програма академічної мобільності виконана в межах навчального візиту до Університету Осло (University of Oslo, Норвегія) в межах реалізації міжнародного проєкту «Комплексне впровадження методології альтернативної і додаткової комунікації в систему освіти України» (AMUSE № 101179404-AMUSE-ERASMUS-EDU-2024-CBHE) програми Erasmus+ (напрямок Capacity Building in Higher Education). Візит відбувся з 5 січня по 9 січня 2026 року.

Метою участі у Програмі академічної мобільності було вивчення норвезького досвіду впровадження альтернативної та додаткової комунікації (АДК) у систему освіти, ознайомлення з організаційними моделями спеціальної та інклюзивної освіти в Норвегії, а також набуття практичних компетентностей у галузі оцінювання потреб користувачів АДК та розробки навчально-методичних матеріалів.

Програма навчального візиту включала семінари на базі кафедри спеціальної освіти Університету Осло, відвідування спеціалізованих і загальноосвітніх закладів загальної середньої освіти з інклюзивними практиками, ознайомлення з діяльністю національної системи підтримки Statped та Норвезького центру допоміжних технологій, а також участь у практичних сесіях з розробки освітнього контенту з використанням АДК.

2. Виконані завдання.

Теоретична частина програми включала серію семінарів провідних норвезьких науковців, присвячених системі інклюзивної освіти Норвегії та її законодавчому забезпеченню, результатам довготривалих міжнародних досліджень щодо формування мовленнєвої компетентності з використанням графічних символів, зображень тощо, а також моделям розвитку альтернативного мовлення. Окремі сесії були присвячені організації освітнього процесу з фокусом на інклюзивні практики, викладанню

спеціалізованих курсів з АДК у вищій освіті та результатам наукових досліджень у сфері грамотності й альтернативної комунікації.

Методична складова програми була представлена практичними сесіями з визначення та оцінювання потреб дітей в АДК у різних вікових періодах з використанням прикладних кейсів і поетапних моделей підтримки. Представники національної системи Statped ознайомили учасників із навчально-методичною роботою організації та ресурсами для підтримки фахівців і користувачів АДК. Окремо було представлено огляд допоміжних і спеціальних технічних засобів АДК, що використовуються в закладах освіти Норвегії.

Практична частина візиту передбачала відвідування різних типів освітніх закладів: спеціалізованих шкіл для дітей з комплексними освітніми потребами та загальноосвітніх шкіл з інклюзивними класами. Учасники мали змогу спостерігати за навчальними заняттями з використанням АДК, ознайомитися з освітньою філософією закладів, практиками навчання природничих наук із використанням діяльнісного підходу та STEM-освіти. Важливою частиною програми стала зустріч з українською родиною, де дитина з особливими освітніми потребами навчається в норвезькій школі з використанням асистивних технологій, що продемонструвало реальний вплив АДК на розвиток дитини та якість життя.

Додатковим елементом програми стало ознайомлення з досвідом створення освітнього контенту та видавничої діяльності з практичним залученням учасників до роботи з інструментами низько- та високотехнологічної персоналізації навчальних матеріалів.

3. Досягнуті результати.

У результаті участі у навчальному візиті отримано системні знання про норвезьку модель організації спеціальної та інклюзивної освіти, що базується на принципах універсальної доступності, партнерства та комплексної міждисциплінарної підтримки. Візит дозволив детально ознайомитися з усіма рівнями системи підтримки користувачів АДК – від національних центрів ресурсів до конкретних шкільних практик, що є критично важливим для розуміння механізмів ефективного впровадження АДК.

Особливо цінним виявилось ознайомлення з науково-дослідною базою, що лежить в основі норвезьких практик АДК. Результати довготривалих досліджень, представлені провідними науковцями, продемонстрували важливість емпіричного обґрунтування методик та необхідність систематичного вивчення ефективності різних підходів до альтернативної комунікації. Це створює міцний теоретичний фундамент для розробки освітніх програм в рамках проекту AMUSE. Практичний досвід відвідування

освітніх закладів показав різноманітність моделей організації інклюзивного навчання та можливості адаптації методик АДК до різних освітніх контекстів – від спеціалізованих шкіл до загальноосвітніх класів. Особливо важливим є розуміння того, як заклади готуються до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами та який вплив має їх присутність на соціальні взаємозв'язки в освітньому середовищі.

Встановлені партнерські зв'язки з науковцями кафедри спеціальної освіти Університету Осло, фахівцями національної системи підтримки та викладачами норвезьких університетів створюють основу для довгострокової наукової співпраці та обміну досвідом. Ознайомлення з організацією магістерських програм з АДК відкриває перспективи для розробки аналогічних освітніх програм в Україні.

Отримані знання, методичні матеріали та практичні напрацювання стануть базою для розробки навчальних модулів проєкту AMUSE, створення курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників у сфері АДК, а також для формування методичних рекомендацій щодо адаптації норвезького досвіду до українського освітнього контексту з урахуванням національних особливостей системи освіти.

«12» січня 2026 р.

Олена БАБЕНКО

Координатор академічної мобільності _____

Юлія Шульга, завідувач відділу євроінтеграції та інтернаціоналізації

Звіт розглянуто та затверджено рішенням кафедри біології людини, хімії та методики навчання хімії

Протокол № 7 від « 20 » січня 2026 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Олена БАБЕНКО

(ім'я, прізвище)